

DUNAKESZI HELYTÖRTÉNETI SZEMLE

Dunakeszi - Alag Helyismereti Lapja

SZERKESZTŐSÉG: KÖLCSEY FERENC VÁROSI KÖNYVTÁR
DUNAKESZI, KOSSUTH LAJOS UTCA 6.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
LÓRINCZ RÓBERT

MEGJELNIK ÉVENTE HÁROMSZOR
KIADJA A KÖLCSEY FERENC VÁROSI KÖNYVTÁR

Egy Dunakeszihez köthető Grassalkovich-anekdota

A *Hasznos multságok* című folyóirat szerint (1820. második félv, 41. sz. 328.) történt egyszer, hogy Grassalkovich (I.) Antal királyi kamarás, aki a gödöllői uradalom birtokosaként Dunakeszit is bírta, a falu Duna-partján sétált az esti szürkületben. Vele volt a kor ismert improvizátor-költője, Hangai hatvani prépost (más források szerint Hangai Zakariás piarista [1708–1766] volt a költő) is, aki arra panaszkodott, milyen sok a parton röpdőső denevér. Grassalkovich azonnal parancsot adott vadászának, hogy lőjön az állatok közé. A vadász azonban nemcsak elriasztotta a denevéreket, de el is talált egyet. Grassalkovich ekkor – legalábbis az anekdota szerint – így fordult Hangaihoz: „Csináljon neki [mármint a denevérnek] *koporsóírást*.” A sírfelirat meg is született rögvest, a kor műveltségi nyelvén, vagyis latinul:

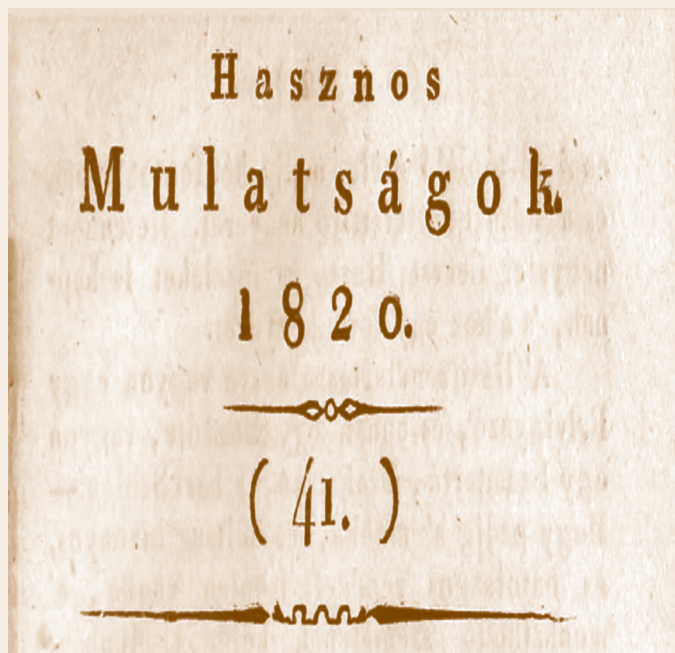
„*Mus et avis fueram, geminum [más forrás szerint: duplex] quoque funus habeo:*

Trajcior [más forrás szerint: saucior] volucris, mus modo mergor aquis.”

„Szárnyas egér voltam, kettős volt szinte halálom,
megsebesedve madár, vízbe merülve egér.”

Hangai írása nem merült feledésbe, Homonnay Imre: *Beszélgetés a' versíró és a' halál között* (Buda, 1845.) című kötetében latin és magyar nyelven is megtalálható, és lábjegyzetben az anekdota is ott szerepel.

Kerekes Dóra

Egykor Dunakeszin multván néhai Grassalkovics Ferencz Királ. Kamera Praesese, estvefelé a' Duna partján sétálgata. Történetből Hangai is, a' hires (Improvisator) szapora Versköltő is vele volt, 's panaszkodott, hogy igen sok denevér röpdösne. Azt parantsolá tehát Vadászának, hogy löne közökbé. A' Vadász szerentsésegy egygyet lelött. Most tehát, így szólla az Ur Hangaihoz, tsináljon neki Koporsó írást (Epitaphiumot), 's a' Poeta hirtelen ezt tsinálta:

Mus et avis fueram, geminum quoque funus habeo:

Trajcior volucris, mus modo mergor aquis.